

Запобігання та виявлення корупції в
органах ДПС, суб'єкти здійснення,
особливості реалізації їх повноважень

Мета лекції:

- Орієнтуватися у законодавстві, яке врегульовує вимоги, заборони та обмеження для держслужбовців у зв'язку із запобіганням корупції;
- Орієнтуватися у законодавстві, яке врегульовує діяльність із протидії корупції та відповідних спеціалізованих органів.

Правові засади:

- Конституція України;
- Закон України «Про запобігання корупції»;
- Закон України «Про державну службу»;
- Положення про Департамент з питань запобігання та виявлення корупції Державної податкової служби України, затвердженим наказом ДПС від 26.04.2022 № 200 (зі змінами);
- Порядок організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах Державної податкової служби України, затвердженим наказом ДПС від 08.10.2020 № 555;
- Кодексу етичної поведінки державних службовців Державної податкової служби, затверджені наказом ДПС від 24.11.2025 № 1119;
- Методичні рекомендації з питань прийняття та розгляду повідомлень про корупцію в органах Державної податкової служби, затвердженими наказом ДПС від 03.09.2020 № 468 (зі змінами);
- Методичними рекомендації щодо впровадження в органах ДПС механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», затвердженими наказом ДПС від 09.09.2021 № 803 (зі змінами).

Правові засади

ДІЯТИ ЛИШЕ

на підставі,

**у межах
повноважень,**

у спосіб,

**що передбачені
Конституцією та законами
України**

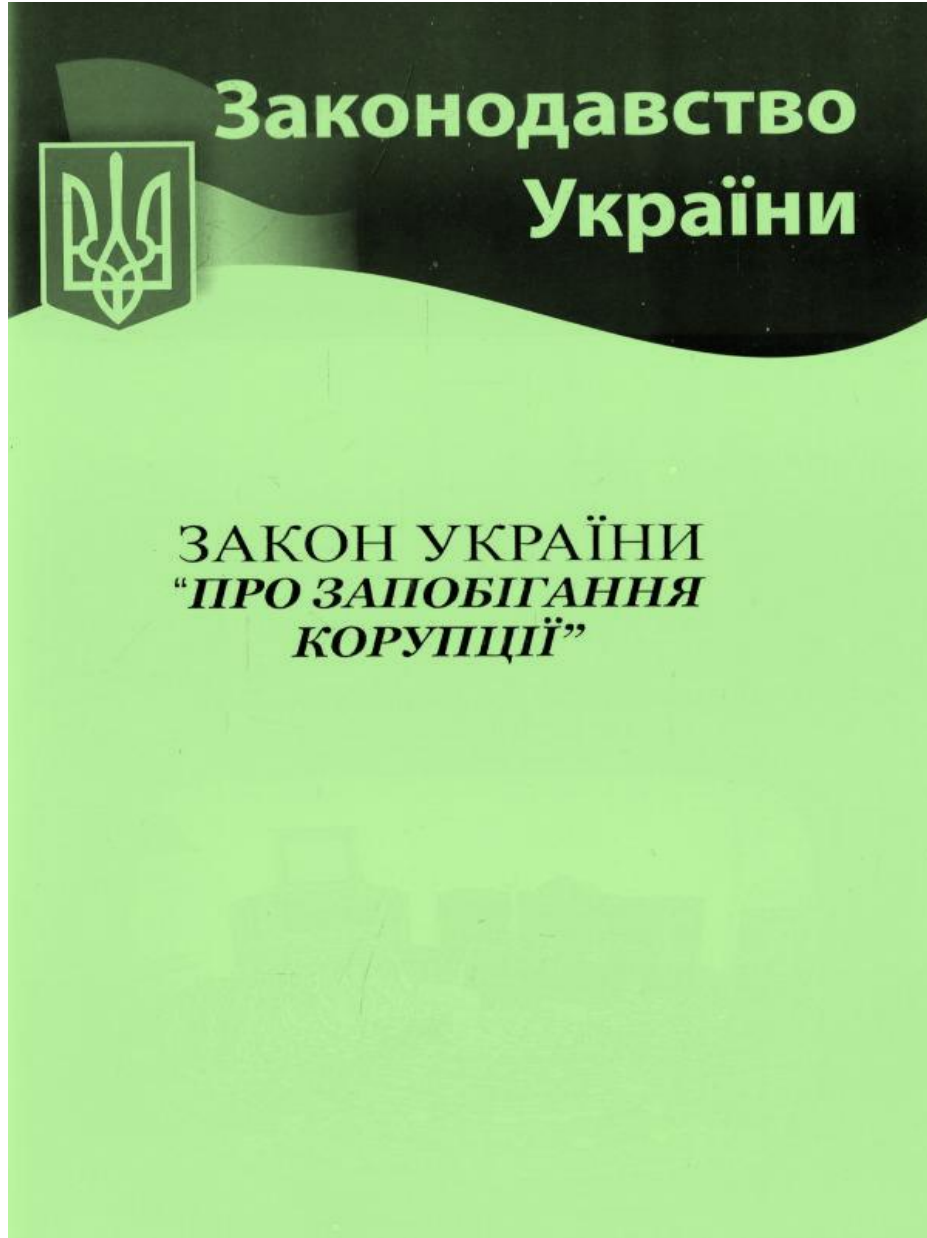

дотримуватися вимог, обмежень та заборон закону про запобігання корупції

дотримуватися Кодексу етичної поведінки

запобігати виникненню реального, потенційного конфлікту інтересів

не допускати прямого підпорядкування близьких осіб і вживати заходів щодо врегулювання такої ситуації у разі її виявлення

Визначає:

базову термінологію

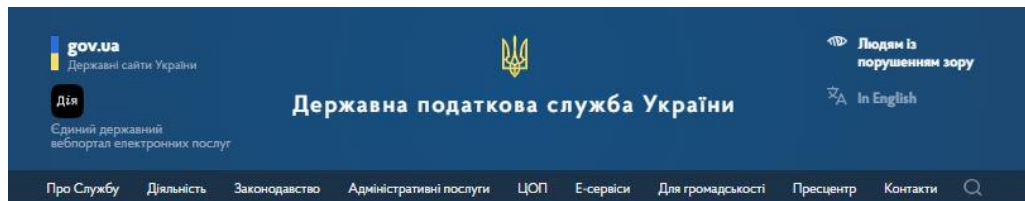
коло осіб, які підпадають під дію цього закону

правовий статус, обсяг повноважень та засади діяльності НАЗК

спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції

види відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та шляхи усунення їх наслідків

Організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах ДПС

Головна / Діяльність / Законодавство про діяльність / Накази про діяльність
/ Наказ ДПС від 08.10.2020 № 555 "Про затвердження Порядку організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах Державної податкової служби України" (із змінами)

Наказ ДПС від 08.10.2020 № 555 "Про затвердження Порядку організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах Державної податкової служби України" (із змінами)

Департамент з питань запобігання та виявлення корупції, опубліковано 04 червня 2025 о 15:46

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

НАКАЗ

08.10.2020

№ 555

Зі змінами, внесеними наказами ДПС

від 25.01.2021 № 133

від 29.12.2021 № 1075

від 27.05.2022 № 266

від 17.04.2023 № 252

від 27.10.2023 № 882

від 20.11.2023 № 971

від 30.05.2025 № 570

Про затвердження Порядку організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах Державної податкової служби України

Порядок визначає:

- засади запобігання та виявлення корупції в органах ДПС;
- права та обов'язки працівників органів ДПС;
- взаємодію Департаменту з питань запобігання та виявлення корупції зі структурними підрозділами ДПС та територіальними органами ДПС при виконанні ними функціональних повноважень

Керівники органів ДПС та структурних підрозділів ДПС:

- забезпечують впровадження підлеглими працівниками ефективних антикорупційних заходів із виконання положень Антикорупційної програми ДПС на відповідний період, інших запланованих та вжитих у підпорядкованих структурних підрозділах заходів із питань запобігання та виявлення корупції як критерію оцінки діяльності таких підрозділів;
- на особистому прикладі демонструють і публічно доводять свою активну та принципову позицію щодо нульової толерантності до корупції;
- несуть персональну відповідальність за недопущення вчинення підлеглими працівниками корупційних, пов'язаних з корупцією або інших правопорушень у сфері службової діяльності, а також за дотримання Кодексу етичної поведінки.

Організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах ДПС

Основними завданнями Департаменту з питань запобігання та виявлення корупції є:

- розроблення, організація та контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним із корупцією;
- організація роботи з оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів ДПС, підготовка заходів щодо усунення таких ризиків, внесення Голові ДПС (особі, яка виконує його обов'язки) відповідних пропозицій;
- надання методичної та консультаційної допомоги з питань додержання антикорупційного законодавства;
- здійснення заходів із виявлення конфлікту інтересів, сприяння врегулюванню таких конфліктів, інформування Голови ДПС (особи, яка виконує його обов'язки) та Національного агентства з питань запобігання корупції про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для врегулювання такого конфлікту;
- перевірка фактів подання декларацій суб'єктами декларування та повідомлення Національного агентства про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному відповідно до Закону порядку;
- здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства в органах ДПС;
- розгляд повідомлень про порушення вимог Закону в органах ДПС;
- здійснення відповідно до Закону повноважень у сфері захисту викривачів;
- інформування Голови ДПС (особи, яка виконує його обов'язки), Національного агентства, інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції у випадках, передбачених законодавством, про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції.

Організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах ДПС

Департамент з питань запобігання та виявлення корупції з метою виконання покладених на нього завдань, зокрема, має право:

- витребовувати від структурних підрозділів та територіальних органів ДПС документи або їхні копії, у тому числі ті, що містять інформацію з обмеженим доступом (крім державної таємниці);
- викликати та опитувати працівників органів ДПС, дії або бездіяльність яких стосуються повідомлених викривачем фактів, у тому числі керівників, заступників керівників органів ДПС;
- звертатися до Національного агентства з питань запобігання корупції щодо порушених прав викривача, його близьких осіб;
- виконувати інші визначені в Законі України «Про запобігання корупції» повноваження, спрямовані на всебічний розгляд повідомлень про вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень та інших порушень вимог цього Закону, у тому числі стосовно повідомлень викривачів, захисту їхніх прав і свобод;
- отримувати від працівників органів ДПС письмові пояснення стосовно обставин, що можуть свідчити про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та інших передбачених вимог, обмежень і заборон;
- мати доступ до документів та інформації, розпорядниками яких є органи ДПС, з урахуванням обмежень, встановлених згідно із законом;
- брати участь та проводити для працівників органу ДПС навчання, а також ініціювати проведення нарад із питань запобігання і виявлення корупції;
- ініціювати перед Головою ДПС (особою, яка виконує його обов'язки) питання проведення перевірки стану організації роботи із запобігання і виявлення корупції в територіальних органах ДПС;
- надсилати у визначеному порядку запити до територіальних органів ДПС із метою отримання від них інформації та матеріалів, необхідних для виконання покладених на уповноважений підрозділ завдань.

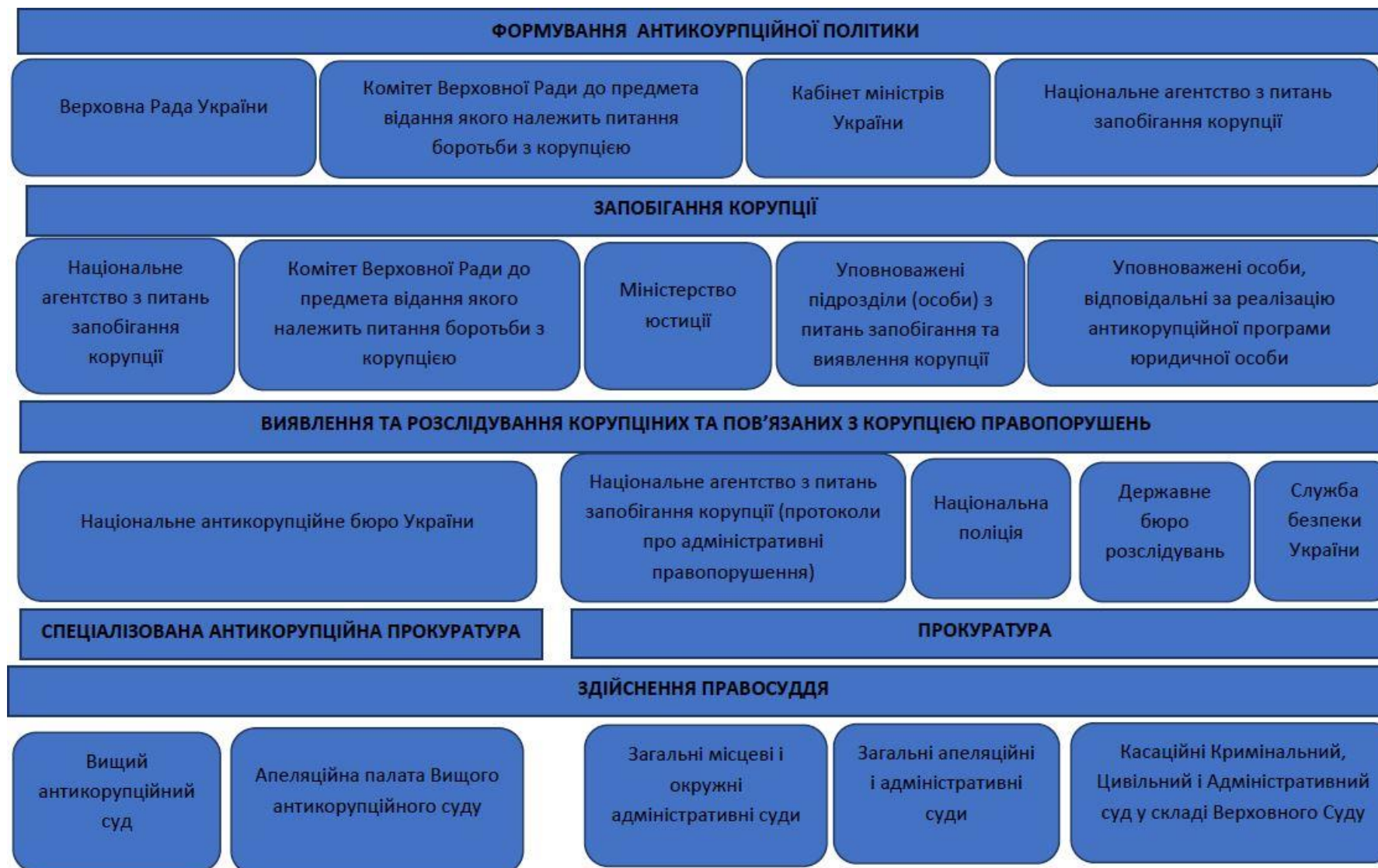
Організації роботи, спрямованої на запобігання та виявлення корупції в органах ДПС

Керівники структурних підрозділів та територіальних органів ДПС зобов'язані:

- систематично проводити профілактичну роботу, спрямовану на запобігання вчиненню підлеглими працівниками корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;
- надавати на письмовий запит Департаменту з питань запобігання та виявлення корупції інформацію та матеріали, сприяти наданню працівниками ДПС усних або письмових пояснень;
- створювати належні умови для виконання Департаментом з питань запобігання та виявлення корупції функціональних повноважень, а також забезпечувати безперешкодний доступ у робочий час до службових приміщень, документів та матеріалів з метою виконання покладених завдань під час проведення перевірочних заходів;
- забезпечувати безперешкодну участь працівників Департаменту з питань запобігання та виявлення корупції у службових нарадах, засіданнях, інших організаційних заходах під час виконання ними функціональних повноважень, забезпечувати участь працівників Департаменту з питань запобігання та виявлення корупції у складі комісій і робочих груп;
- вживати заходів щодо припинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, порушень Правил етичної поведінки.

Антикорупційна інфраструктура України

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції

Національне агентство з питань запобігання корупції – це центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом. НАЗК відповідальне за формування антикорупційної політики та запобігання корупції.

НАЗК працює за такими напрямками:

- аналізує ситуацію з корупцією в Україні та розробляє відповідну Антикорупційну стратегію та державну програму з її реалізації, а також координує виконання цих документів;
- виявляє корупційні норми у законодавстві та проектах актів;
- контролює дотриманням правил етичної поведінки, законодавства щодо запобігання конфлікту інтересів у діяльності публічних службовців; виконання антикорупційних програм у цих органах;
- контролює та перевіряє декларації публічних службовців, проводить моніторинг способу їх життя;
- стежить за дотриманням обмежень щодо фінансування політичних партій, законним та цільовим використанням партіями виділених з державного бюджету коштів, своєчасністю подання партіями відповідних звітів та достовірністю включених до них відомостей, розподіляє виділені з державного бюджету кошти на фінансування статутної діяльності політичних партій.
- співпрацює з викривачами корупції, надає їм правовий та інший захист.

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції

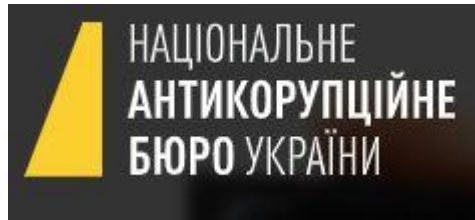

Поліція - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Повноваження поліції у сфері протидії корупції:

- виявлення кримінальних корупційних правопорушень;
- здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях з ознаками корупції;
- складання протоколів про адміністративні правопорушення, що пов'язані з корупцією;
- внесення подання у порядку, передбаченому статтею 65 Закону України «Про запобігання корупції»

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції

НАБУ є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових.

Повноваження НАБУ:

- здійснює оперативно-розшукові заходи з метою попередження, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень;
- здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень;
- вживає заходів щодо розшуку та арешту коштів та іншого майна, які можуть бути предметом конфіскації або спеціальної конфіскації у кримінальних правопорушеннях;
- вживає заходів щодо виявлення необґрунтованих активів та збору доказів їх необґрунтованості, надсилає матеріали Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі.

Підслідність НАБУ (ч. 5 ст. 216 КПК України):

- корупційні кримінальні правопорушення, вчиненні вищими посадовими особами держави;
- розмір предмета кримінального правопорушення, передбаченого ст. 354 (стосовно працівників юридичних осіб публічного права), 368, 369, 369⁻² КК України, у 500 і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму;
- предмет кримінального правопорушення або розмір завданої шкоди у кримінальних правопорушеннях, передбачених ст. 191, 206⁻², 209, 210, 211, 364, 410 КК України, у 5 тис. і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму;
- кримінальне правопорушення, передбачене ст. 369, ч. 1 ст. 369⁻² КК України, вчинено щодо вищих посадових осіб держави або посадових осіб іноземних держав.

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції

Функції прокуратури визначені Конституцією України і здійснюються з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави.

Повноваження прокурора у сфері протидії корупції:

- підтримання державного обвинувачення в суді;
- представництво інтересів держави в суді у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави;
- нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- забезпечення участі у розгляді судами справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією;
- внесення подання у порядку, передбаченому статтею 65 Закону України «Про запобігання корупції»

Здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування НАБУ покладається на САП.